

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	August – december 2025
Institution	Kolding HF og VUC
Uddannelse	HFe
Fag og niveau	Samfundsfag C
Lærer(e)	Line Kirstine Jensen
Hold	saC1 2508

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Identitetsdannelse og fællesskab [67,2 sider]
Titel 2	Demokrati og politik [56,6 sider]
Titel 3	Økonomi og velfærd [69,2 sider]

Pensum: 206 sider + lyd og videomateriale

Titel 1	Identitetsdannelse og fællesskab
Indhold	Kernestof: "Luk samfundet op!" I-bog af Brøndum og Banke Hansen 2022: 2.2 Normer, sociale roller og social kontrol - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=360 3: Samfund og individ - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=362 3.1 Det traditionelle samfund - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=367 3.2 Det moderne samfund - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=366 3.3 Anthony Giddens - refleksivitet i det senmoderne samfund - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=365 Adskillelse af tid og rum - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=418 Udlejring af sociale relationer - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=417 Den øgede refleksivitet - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=416 3.4: Thomas Ziehe - kulturel frisættelse og formbarhed i det senmoderne samfund - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=364 Tre reaktionsmønstre: subjektivisering, ontologisering og potensering - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=419 2.1: Hvad er socialisering? https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=361 Dobbeltsozialisering https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=421 Familietyper og multisocialisering https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=422 4.3: Pierre Bourdieu https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=373 4.4: Basil Bernstein - sproget er en kode, som har betydning https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=372 4.5: Levevilkår - https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=371 4.6: Social mobilitet, social arv og ulighed https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=370 Absolut og relativ fattigdom https://Iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=430 SamfNU C 2017, Systime, Morten Winter Bülow (red) et.al - IBog: 8.4 Hvordan læser du en samfunds-faglig tekst? https://samfnuc.systime.dk/index.php?id=207 8.5 Hvordan læser du en tabel? https://samfnuc.systime.dk/index.php?id=208 8.6 De taksonomiske niveauer https://samfnuc.systime.dk/?id=209 Sociologiens kernestof, 2021, Forlaget Columbus, Morten Hansen Thorndal – Ibog: 5.1: Teorien om anerkendelse https://sociologienskernestof.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=151 Ærkedansker Perkerdanske, 2020, Forlaget Columbus, Morten Hansen Thorndal – Ibog: Hvem er det, der skal integreres? https://xn--rkedanskerperkerdanske-78b.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=137 Hvem er de, og hvor kommer de fra? https://xn--rkedanskerperkerdanske-78b.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=136 Integration - "at forbinde en mangfoldighed til en helhed"

	https://xn--rkedanskerperkerdanske-78b.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=135 De etniske minoriteter og dobbeltsocialiseringen https://xn--rkedanskerperkerdanske-78b.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=176#c466 Integration på danske virksomheder - et spørgsmål om kultur https://xn--rkedanskerperkerdanske-78b.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=141#c431 55,9 ns. Supplerende Stof: - Statistikkerne "Fertilitet" "Størrelsen på husstande" + "Befolkning i landdistrikter og byer" + "Beskæftigelsesfordeling på erhvervsgrupper" + "Beskæftigelse i erhvervsgrupper" + "Andel af 0-6 årige børn i daginstitution" + "Medlemmer af Folkekirken" + "Befolkningen opgjort efter fødested" fra rapporten "Danmark i tal" – Danmarks statistik – 2019 - Artikel "Folkemøde: Er skærme gift – eller en gave til de unges fællesskaber?" - www.sn.dk - 15.06.2023 - Statistikker: 'Fordeling af 12-30-åriges tidsforbrug online opdelt på køn' og 'Sammenhæng mellem livstilfredshed og onlinetid i fritiden' - fra "Analyse: Hver tredje af de unge savner at se vennerne fysisk" – Dansk Socialrådgiverforening - 14.11.2023 - Artikel "Den mentale mistrivsel har aldrig været større. Især unge kvinder har det svært" - Politiken - 06.02.2024 - Statistikker: 'Hvor lander børn af top 1 pct. i indkomstfordelingen?' - CEPOS - 28.03.2023 - Artikel "Børn fra rige familier arbejder mest" - Politiken - 29.03.2024 - Podcasten "Generationen" episode "2:4 - P" - www.dr.dk - 22.06.2021 - Artikel "Få på kontanthjælp lover godt for næste generation" - Avisen Danmark - 09.03.2024 - Statistik "Antal personer på kontanthjælpsydelse" - Nyt fra Danmarks Statistik - 08.03.2023 (Nr. 64) 11,3 ns. + lydmateriale
Omfang	25 t
Særlige fokuspunkter	Sociologi: - identitetsdannelse og socialisering - sociale og kulturelle forskelle Metode: - kvantitativ og kvalitativ metode Kernebegreber: - Tekstlæsning, tabellæsning, taksonomiske niveauer - Det traditionelle samfund, det moderne samfund, det senmoderne samfund, urbanisering, familiens udvikling, Myren, sneglen og kamæleon, gemeinschaft & gesellschaft

	- Det senmoderne samfund, Anthony Giddens: Aftraditionalisering, individualisering, adskillelse af tid og rum, udlejring af de sociale relationer, øget refleksivitet - Thomas Ziehe: Kulturel frisættelse, formbarhed, reaktionsmønstre i det senmoderne samfund - Primær socialisering, sekundær socialisering, dobbeltsocialisering, multisocialisering - Social kontrol, sanktioner, anerkendelse i de 3 sfærer (Axel Honneth), normer, internalisering - Pierre Bourdieu: Habitus, felt, kapitalformerne (økonomisk, social og kulturel). Basil Bernstein: Sprogkoder - Social arv (negativ og positiv), social mobilitet, mønsterbryder, stratifikation, de 5 socialklasser, fattigdom (absolut og relativ), social eksklusion - Definitioner på 'dansker'/'indvandrer'/'efterkommer', push-faktorer/pull-faktorer, integrationsteorier (pluralistisk integration/assimilation/segregation) - Socialisering i minoritetsfamilier, jeg-kultur/vi-kultur, Hofstedes kulturanalyse (magtdistance, kollektivism vs. individualisme, femininitet vs. maskulinitet, usikkerhedsafvigelse, langsigtet vs. kortsigtet livsorientering, behovsudskydelse)
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, quiz, notatteknik, introduktion til artikel- og tabellæsning, diskussionsgrupper, gruppearbejde, analyse af artikler, prøveeksamen, analyse af statistisk materiale og podcast

Titel 2	Demokrati og politik
Indhold	Kernestof: SamfNU C, 2017, Systime, Morten Winter Bülow (red) et.al - IBog: 3.1 Ideologier - https://samfnuc.systime.dk/index.php?id=165 3.1.1 De klassiske ideologiers grundantagelser - https://samfnuc.systime.dk/index.php?id=242 3.1.2 Populisme og ideologi - https://samfnuc.systime.dk/index.php?id=244 3.2.1 Liberalismen – mennesket, samfundet og staten - https://samfnuc.systime.dk/index.php?id=170 3.2.2 Konservatismen – mennesket, samfundet og staten - https://samfnuc.systime.dk/index.php?id=171 3.2.3 Socialismen – mennesket, samfundet og staten - https://samfnuc.systime.dk/index.php?id=172 3.3.4 Aktuelle politiske skillelinjer - https://samfnuc.systime.dk/?id=250 4.1.1 Det politiske system - https://samfnuc.systime.dk/?id=284#c16644.1 4.3.1 De forskellige politiske niveauer i Danmark - https://samfnuc.systime.dk/index.php?id=238#c1033 5.1 Moderne demokrati - https://samfnuc.systime.dk/?id=p252 5.1.2 Demokrati rundt om i verden - https://samfnuc.systime.dk/?id=254 5.2 Rettigheder og pligter i demokratiet - https://samfnuc.systime.dk/index.php?id=255 5.2.1 Udvikling i borgerrettighederne - https://samfnuc.systime.dk/?id=p256 Samf C – din samfundsfagsbog, 2017, Systime, Maria Bruun Bundgaard et.al. I-bog: Magtens tredeling og parlamentarismen - https://samfc.systime.dk/?id=149#c414 7.1 Demokrati og diktatur - https://samfc.systime.dk/?id=149 (første halvdel af siden) Politikkens kernestof, 2021, Forlaget Columbus, Jesper Hjarsbæk Rasmussen – I-bog: 11.2: En definition på demokrati - https://politikkenskernestof.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=160#c361 Politikbogen, 2019, Forlaget Columbus, Peter Brøndum et.al. I-bog: Er verden blevet mere demokratisk eller mere autoritær? https://politikbogen.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=195#c640 Samfundsfag på tværs, 2021, Systime, Karsten Nikolajsen og Thomas Ohnesorge – I-bog: Hvad er ligestilling? - https://samfundsfagpaatvaers.systime.dk/?id=163 Om SamfNU HTX, 2018, Systime, Morten Winther Bülow og Thomas Løkke Læssøe (red.) – I-bog: 6.4 Ligestilling i Danmark og verden - https://samfnuhtx.systime.dk/?id=301 Tal og køn, 2017, Systime, Kenneth Arensborg et.al. – I-bog: Det kønsopdelte uddannelsesvalg - https://talkon.systime.dk/?id=134 Mænd i kvindevalg - https://talkon.systime.dk/?id=135 Mænd, uddannelse og yderområderne - https://talkon.systime.dk/?id=196

	Luk samfundet op!, 2022, Forlaget Columbus, Brøndum og Banke Hansen – I-bog: 7.1: Medierne - den fjerde statsmagt? - https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=399 7.3: Danskernes brug af forskellige medier - https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=397 Det politiske Europa, 2019, Forlaget Columbus, Hans Branner – I-bog: Formel og reel suverænitet - https://detpolitiskeeuropa.ibog.forlagetcolumbus.dk/index.php?id=145#c269 Demokratiets udfordringer, 2023, Forlaget Columbus, Benny Jacobsen & Ove Outzen – I-bog: Kapitel 2: Repræsenterer politikerne folket? https://demokratietsudfordringer.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=137&L=10 Hjemmesider: Uddrag af Danmarks Riges Grundlov (§1-§4) - https://www.grundloven.dk/ Om borgerforslag - https://www.borgerforslag.dk/om-borgerforslag/ 42,3 sider Supplerende Stof: - Artikel "Måske er USA ikke længere et fuldt demokrati, men et 'anokrati' - og det er en sprængfarlig tilstand" - 01.11.2024 - Information - Interaktiv statistik - kort "Global Freedom Status" - freedomhouse - 2024 https://freedomhouse.org/explore-the-map?type=fiw&year=2024 - Statistikkerne "Tabel 6" + "Tabel 4" + "Figur 5" fra notatet "Mænd og kvinder på arbejdsmarkedet 2020" - Beskæftigelsesministeriet - 17.09.2020 - Statistik "Samboende dagpengeberettigede forældres barselsorlov i barnets første leveår" - Nyt fra Danmarks Statistik - 18.04.2024 (Nr. 110) - Statistik Egne udtræk fra www.statistikbanken.dk - FOLK1A: Befolkningen den 1. i kvartalet efter område, køn, alder og civilstand - Artikel "Kulturministeren vil gribe ind mod falske AI-videoer efter politiske kampagner: 'De markerer et lavpunkt i vores demokratiske samtale'" - www.dr.dk - 13.05.2024 - Statistik: Adgang til nyheder via TV, sociale medier og trykte aviser/dagblade efter alder - "Nyt fra Danmarks Statistik - www.dst.dk - 22.01.2024 - Artikel "Hønge forstår ikke Socialdemokratiets sidste nat med pensionselskerinde" - www.folketidende.dk - 22.04.2025 - Statistik: Folkepensionsalder og forventet levetid som 60-årig, 1995, 2023 og 2045 - CEPOS - 24.08.2024 - Artikel "Vanopslagh har erobret den borgerlige fortælling. Hvad gør Venstre nu?" - Altinget – 02.04.2025 - Statistikken "Mandatfordelingen ved Folketingsvalget i 2022 og 1. maj 2025" - www.dr.dk – 18.05.2025 14,3 sider
Omfang	25 t

Særlige fokuspunkter	Politik: - politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng - politiske deltagelsesmuligheder, rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene. Metode: - kvantitativ og kvalitativ metode Kernebegreber: - Demokrati, direkte og repræsentativt demokrati, diktatur, Robert A. Dahls demokratiske idealer, - De tre demokratibølger, semi-demokrati (illiberal demokrati) - Grundloven, pligter og rettigheder, Marshall: Civile-, politiske- og sociale rettigheder, magtens tredeling, indskrænket demokrati, parlamentarisme, borgerforslag - Formel/reel ligestilling, 4 forklaringer på ulighed mellem kønnene, løsninger på kønslig ulighed, det kønsopdelte uddannelsesvalg, det kønsopdelte arbejdsmarked, det geografisk kønsopdelte Danmark - Den fjerde statsmagt, mediernes andre roller i demokratiet, sociale medier, uafhængige medier, klassiske massemedier, digitale massemedier - Statens opgaver, regionernes opgaver, kommuner opgaver, internationale institutioner, suverænitet - Politisk ideologi, liberalisme, socialisme, konservatisme - Eastons model, værdipolitik, fordelingspolitik - Molins model, populisme - De politiske partier i Folketinget - Repræsentation, hvem sidder i Folketinget (køn, etnicitet og uddannelse) - Meningsmålinger, stikprøve, statistisk usikkerhed
Væsentligste arbejdsformer	Læroplæg, faglig læsning, quiz, diskussionsgrupper, gruppearbejde, analyse af artikler og statistisk materiale og prøveeksamen

Titel 3	Økonomi og velfærd
Indhold	Kernestof: SamfNU C, 2017, Systime, Morten Winter Bülow (red) et.al - IBog: 6. Velfærd – rammen om et godt liv - https://samfnuc.systime.dk/?id=134 7.1 Økonomisk sammenhæng og økonomiske mål - https://samfnuc.systime.dk/index.php?id=147 7.1.1 Økonomiske mål og målkonflikter - https://samfnuc.systime.dk/?id=p148 7.2 Økonomisk politik – kan vi styre økonomien? - https://samfnuc.systime.dk/?id=p179 7.2.1 Makroøkonomisk politik - https://samfnuc.systime.dk/?id=p180 7.2.2 Finanspolitik - https://samfnuc.systime.dk/?id=p181 7.2.3 Pengepolitik - https://samfnuc.systime.dk/?id=p285 Luk samfundet op!, 2022, Forlaget Columbus, Brøndum og Banke Hansen – I-bog: 9.1: Velstand og velfærd - https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=415 9.2: Velfærdstrekanten - borgernes forskellige veje til velfærd - https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=414 Markedet - https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=444 Staten - https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=443 Civilsamfundet - https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=442 Tre velfærdsmodeller - https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=441 9.3: Velfærdsstatens udfordringer - https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=413 9.4: Velfærdsstatens interne udfordringer - https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=412 Den demografiske udfordring og nye familiemønstre - https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=462 Udfordringerne med borgernes forventninger og stigende ulighed - https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=461 Forandringer på det danske arbejdsmarked udfordrer den universelle velfærdsstatsmodel - https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=460 9.5: Velfærdsstatens eksterne udfordringer - https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=411 9.6: Løsninger: Nedsærings-, udvidelses- og omprioriteringsstrategien - https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=410 9.7: Fra velfærdsstat til konkurrencestat? - https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=409 FILM: Hvad mener politikerne om velfærdsstaten i forhold til konkurrencestaten? - https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=493 Velfærdsstaten under pres, 2020, Forlaget Columbus, Oliver Boserup Skov – I-bog: Tekstboks 4.1: Den sociale kontrakt - https://xn--velfrdsstatenunderpres-f6b.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=152 4.2 Solidaritet – en grundlæggende præmis for den danske model - https://xn--velfrdsstatenunderpres-f6b.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=154 Jodi Dean og de tre solidaritetstyper - https://xn--velfrdsstatenunderpres-f6b.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=199 4.3 Den forandrede solidaritet – en udfordring for den universelle model? - https://xn--velfrdsstatenunderpres-f6b.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=155 Samfunds-fag C, 2022, Systime, Mads Beyer et.al. I-bog: 16.4 Velfærd og ulighed - https://samfunds-fag-c.systime.dk/?id=1051 Måling af ulighed - https://samfunds-fag-c.systime.dk/?id=1201 Er stor ulighed et samfundsproblem? - https://samfunds-fag-c.systime.dk/?id=1132 Hjemmesider: Om den danske model - https://bm.dk/arbejdsmraader/arbejdsvilkaar/den-danske-model 46,2 ns.

	Supplerende Stof: - Statistikker: 'Nationalregnskabets hovedstørrelser' - Nyt fra Danmarks statistik - 31.03.2025 + 'Eksport og import af varer og tjenester' - Nyt fra Danmarks statistik - 09.05.2025 - Artikel "Vi har allerede den økonomiske viden, der skal til" - Information - 12.01.2024 - Statistikkerne: "Sæsonkorrigeret beskæftigelse og ledighed" og "Udvikling i realt BNP, sæsonkorrigeret årsniveau" fra "DI prognose: Økonomien har slået bak, og arbejdsmarkedet styrer mod en blød landing" - December 2023 - Statistik: "Inflation og kerneinflation" fra - Nyt fra Danmarks Statistik - 10.04.2024 - Nr. 101 - Statistik "Versionstabel NKN1 – Forsyningsbalance (kvartaler). Sæsonkorrigeret, 2020 priser, kædede værdier (mia.kr.) 2024K2." - Statistikbanken, egne udtræk - 25.10.2024 - Statistik "Den offentlige saldo" fra - Nyt fra Danmarks Statistik - 26.09.2024 - 277 - Statistik Figur 7.7 fra rapporten "Velfærdsstat og befolkning i Danmark, Storbritannien og Tyskland" - ROCKWOOL Fondens Forskningsenhed - 2022 - Artikel "FH-formand: Afskaffelse af Store Bededag slår en betonpæl i den danske model" - Altinget - 09.01.2023 - Statistik Figur 8.1 fra "Velfærdsstat og befolkning i Danmark, Storbritannien og Tyskland" - ROCKWOOL Fondens Forskningsenhed - 2022 - Statistik fra "Ni nøgletal om Danmark og USA" - Danmarks Statistik - 27.04.2020 - TEDx talk "Fattigdom er ikke mangel på karakter, det er mangel på penge" af Rutger Bregman - April 2017 - Statistik Facebookopdatering (Kun i 1980'erne har fertiliteten været lavere end nu) fra "Danmarks statistik" - 25.06.2024 - Statistik Facebookopdatering (Flere børn på fri grundskole – størst stigning i landkommuner) fra "Danmarks statistik" - 19.09.2024 - Statistikker fra "Den private velfærd fylder mere og mere i Danmark" - mandag morgen - 09.10.2020 - Statistik 'Flere og flere vælger en privat hjemmehjælpsleverandør' fra "Højeste niveau i seks år: Fire ud af ti ældre vælger privat hjemmehjælp" - DI Analyse - januar 2022 - Statistikkerne Figur 2a fra "Markant fald i lønmodtagernes kompensationsgrad" – Fagbevægelsens Hovedorganisation - Januar 2020 + Statistik fra Kortere dagpengeperiode har ikke ført til længere opsigelsesvarsler - cepos.dk - 06.08.2020 - Artikel "Udlændinge og ældre redder dansk økonomi" - Børsen - 28.04.2023 - Artikel "Unge er ikke felter i et regneark" - Kristeligt Dagblad - 03.05.2023 - Statistik 'BNP og realvækst' fra "Fakta om dansk økonomi" - Danmarks Statistik - 21.03.2022 - Statistik 'Renteudvikling fra "Rente- og kursudvikling på realkreditlån og CIBOR 3M' – Jyske Bank - 21.10.2024 - Statistik 'Nationalbanken har sat renten ned to gange i år & Inflationen toppede i oktober 2022 på 10 pct' fra "Lige nu er det godt nyt, at renten falder – det er det ikke, hvis det fortsætter" – Jyllands-Posten – 17.09.2024 - Artikel "Ingen overraskelser fra Lagarde - ECB sænkede renten" - Børsen - 18.10.2024 23 sider
Omfang	25 t
Særlige fokuspunkter	Økonomi - velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund - det økonomiske kredsløb, økonomiske mål og økonomiske styringsinstrumenter Metode - kvantitativ og kvalitativ metode

	<u>Kernebegreber</u> - Det økonomiske kredsløb, de samfundsøkonomiske mål, målkonflikter - Velstand, velfærd, fordelingsretfærdighed, Erik Allardts tre velfærdsbehov - Velfærdstrekanten (stat, marked, civilsamfund), den universelle velfærdsstat, den residuale velfærdsstat, den korporative velfærdsstat - Den sociale kontrakt, solidaritet, Jodi Deans tre solidaritetstyper, den danske model - Gini-koefficient, er ulighed problematisk?, knaphedsmentalitet - Velfærdsstatens interne udfordringer (den demografiske udfordring (forsørgerbyrden), nye familiemønstre, borgernes forventninger, stigende ulighed, forandringer på det danske arbejdsmarked), flexicurity - Velfærdsstatens eksterne udfordringer (EU's påvirkning på det danske arbejdsmarked, økonomisk globalisering, immigration), EU's indre marked, outsourcing - Nedsættelsesstrategi, udvidelsesstrategi, omprioriteringsstrategi, arbejdsstyrken, udlicitering, brugerbetaling, indkomstbestemte sociale ydelser - Den klassiske velfærdsstat, konkurrencestaten (Ove K. Petersen) - økonomiske konjunkturer, makroøkonomisk politik, finanspolitik (ekspansiv og kontraktiv), pengepolitik (ekspansiv og kontraktiv)
Væsentligste arbejdsformer	Læreroplæg, faglig læsning, quiz, diskussionsgrupper, gruppearbejde, matrix-gruppearbejde, analyse af artikler, statistisk materiale, TEDx talk og prøveeksamen